ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىدا دائىم ئۇچرايدىغان
ئاتالغۇلارغا ئىزاھات

(3)

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىدا دائىم ئۇچرايدىغان ئاتال- غۇلارغا ئىزاھات

(3)

تۈزگۈچىلەر: ئەھمەد دەرۋىش
مۇنەۋۋەر ئابلىز

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔古典文学常用名词解释. 3/艾买提·戴尔维什,米娜瓦尔·阿不里孜编. —喀什:喀什维吾尔文出版社,2006. 6
ISBN 7—5373—1490—X

Ⅰ.维… Ⅱ.①艾…②米… Ⅲ.维吾尔族—少数民族文学:古典文学—词汇—维吾尔语—(中国少数民族语言) Ⅳ.I207.915

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 058975 号

责任编辑:图尔迪·库尔班·亚米古尔
责任校对:拜合提亚尔·加苏尔

维吾尔古典文学常用名词解释(3)

编者:艾买提·戴尔维西
米娜瓦尔·阿不里孜

喀什维吾尔文出版社出版发行
(喀什市塔吾古孜路 14 号　邮编:844000)
各 地 新 华 书 店 经 销
喀什维吾尔文出版社印刷厂印刷
880×1230 毫米　1/32 开本　7.75 印张　1 插页
2006 年 6 月第 1 版　2006 年 6 月第 1 次印刷
印数:1 —— 3080　定价:12.00 元

如有质量问题,请与我社联系调换　电话:0998—2653927

مەسئۇل مۇھەررىرى: تۇردى قۇربان يامغۇر
مەسئۇل كوررېكتورى: بەختىيار جەسۇر

ئۇيغۇر كلاسسك ئەدەبىياتىدا دائىم ئۇچرايدىغان ئاتالغۇلارغا ئىزاھات (3)

تۈزگۈچىلەر: ئەھمەد دەرۋىش
مۇنەۋۋەر ئابلىز

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى نەشر قىلىپ تارقاتتى
(قەشقەر شەھىرى تاربوغۇز يولى 14 ـ قورۇ، پوچتا نومۇرى: 844000)
جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرىدا سېتىلىدۇ
قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230×880مم 1/32
باسما تاۋىقى: 7.75 قىستۇرما ۋارىقى: 1
2006ـ يىل 6 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2006 ـ يىل 6 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىرازى: 3080 — 1

ISBN7 — 5373 — 1490 — X
باھاسى: 12.00 يۈەن
سۈپەتتە مەسىلە كۆرۈلسە ئالماشتۇرۇپ بېرىلىدۇ
تېلېفون: 2653927 — 0998

مۇھەررىردىن

ئۇيغۇرلار تارىختا «غەربىي يۇرت» دەپ ئاتالغان ناھايىتى كەڭ تېررىتورىيىلىك مۇنبەت زېمىندا ياشىغان قەدىمكى خەلق بولۇش سۈپىتى بىلەن جاھانشۇمۇل ئەدەبىيات - سەنئەت بايلىقىنى يارىتىپ، دۇنيا ئىلىم خەزىنىسىگە ئۆچمەس تۆھپە قوشقان. ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى مانا شۇ مەدەنىيەت خەزىنىسىنىڭ بىر تەركىبىي قىسمىدۇر. ئۇ يىراق ئۆتمۈشتىن باشلانغان بۈيۈك ئەدەبىيات بولۇپ، ئۆز ھەقدارلىرى مۇناسىۋەت ئورناتقان ئەل، مىللەت، تائىپىلەر، دىنىي ئېتىقادلار ۋە تەسىر دائىرىسىنى كېڭەيتىش يولىدا ئېلىپ بارغان ئۇلۇغ يۈرۈشلەر بىلەن باغلانغان. ھالبۇكى، بۇ «بۈيۈك ئەدەبىيات» ئۆز ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ھەرقايسى تارىخىي دەۋرلەردىكى مەشھۇر ۋەقەلەر، ئالەمشۇمۇل كەشپىياتلار، جۇغراپىيىلىك ماكان- زامان، شەرت - شارائىتلار، تارىخىي شەخسلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئۆچمەس ئىش-پائالىيەتلىرى، دىنىي توقۇنۇش، ئىچكى - تاشقى مالىمانچىلىقلار ۋە ئۇلارنىڭ يۈز بېرىشىدىكى سەۋەبلەر... قاتارلىق تولىمۇ كۆپ تەرەپلىمە مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان. ئەپسۇسكى، ئۇيغۇرلار تارىخىدا يۈز بەرگەن كۆپ قېتىملىق دىنىي ئېتىقاد يۆتكىلىشى، تۇرلۇك تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي ئاپەتلەر كەلتۈرۈپ چىقارغان بۇزغۇنچىلىقلار، شۇنىڭدەك تارىخنىڭ ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ ۋە يېڭىلىنىپ بېرىشى ئارقىسىدا كۆپلىگەن كەشپىياتلار، تارىخىي نام - ۋەقەلەر، جۇغراپىيىلىك جاي - ئاتالغۇلار، مەشھۇر تارىخىي شەخسلەرنىڭ قىممەتلىك پائالىيەتلىرى، ئىسسىق قانلىرى بەدىلىگە قولغا كەلتۈرگەن شانلىق نەتىجىلىرى... ئاتالغۇ ياكى نام سۈپىتىدە ئابستراكتلىشىپ كەتتى

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ياكى پۇتۇنلەي ئۇنتۇلۇپ تارىختىن ئۆچۈپ كېتىشتەك پاجىئەگە يولۇ-
قۇپ، ئۇيغۇر مەدەنىيەت تارىخى ۋە كلاسسىك ئەدەبىياتىنى ئۆگىنىشتە
بىر بوشلۇق ھاسىل قىلدى. بۇ، ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىنى
ئۆگەنگۈچىلەرگە ئەمەلىي قىيىنچىلىق تۇغدۇرۇۋاتقان ئاچقۇچلۇق مە-
سىلىلەرنىڭ بىرى ئىدى.

قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى فىلولوگىيە فاكۇلتېتىنىڭ دوت-
سېنتى ئەھمەد دەۋرىش بىلەن مۇنەۋۋەر ئابلىزلار بۇ بوشلۇقنى تولدۇ-
رۇش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنىڭ 20 نەچچە يىللىق ئوقۇ - ئوقۇتۇش ۋە
تەتقىقات جەريانىدا تىرىشىپ ئىزدىنىپ توپلىغان ماتېرىياللىرىنى رەت-
لەش - پىششىقلاپ ئىشلەش ئاساسىدا «ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىدا
دائىم ئۇچرايدىغان ئاتالغۇلارغا ئىزاھات» ناملىق كىتابنىڭ1998- يى-
لى 1 - تومىنى، 2002 - يىلى 2 - تومىنى تۈزۈپ قەشقەر ئۇيغۇر
نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلدۇرغاندىن كېيىن، كەڭ كىتابخانلار
ۋە كەسپداشلارنىڭ قىزغىن قوللىشى ۋە مۇئەييەنلەشتۈرۈشىگە ئې-
رىشتى. بۇ قېتىم ئاپتورلار ئىككى يىل ئەتراپلىق ئىزدىنىش، ئال-
دىنقى كىتابلارنى تۈزۈش جەريانىدا ھاسىل قىلغان تەجرىبە - ساۋاقلا-
رنى يەكۈنلەش ئاساسىدا بۇ كىتابنى تۈزۈپ چىقتى. كىتاب ئۆز ئىچىگە
ئالغان مەزمۇنلار بويىچە دائىم ئۇچرايدىغان نام - ئاتالغۇلار، جۇغراپى-
يىلىك ناملار، تارىخىي مەشھۇر ئورۇنلار ۋە مەشھۇر تارىخىي شەخس-
لەر قاتارلىق تۆت چوڭ بۆلەككە بۆلۈنۈپ، بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك
ئاتالغۇ - ئېرمىنلار، شۇنداقلا بەزى قەدىمكى خارابىلەرنىڭ ئورنى،
جايلىشىشى، باشقىلار بىلەن مۇناسىۋەت - ئالاقىسى، ئۇنىڭ ئۇيغۇر
مەدەنىيەت تارىخىدا تۇتقان ئورنى، تەسىرى قاتارلىقلار، شۇنىڭدەك
تارىخىي مىللەتلەرنىڭ ئۆتمۈشى، ئۇيغۇرلار بىلەن مۇناسىۋىتى، دى-
نىي ئېتىقاد، ئۆرپ - ئادەتلىرى، تارىخىي شەھەر، مەشھۇر ئورۇن-
لارنىڭ ئەينى دەۋر مەدەنىيىتىدە تۇتقان ئىستراتېگىيىلىك ئورنى ۋە
رولى، مەشھۇر شەخسلەرنىڭ تارىخىي تۆھپىسى، قەبرىگاھى، قويۇق
رىۋايەت تۈسىگە ئىگە شەخسلەرنىڭ پائالىيىتى، تەسىرى قاتارلىقلارغا

ئىشەنچلىك ماتېرىياللار ئاساسىدا قايىل قىلارلىق دەرىجىدە شەرھى خاراكتېرلىك ئىزاھات بېرىلدى.

بۇ كىتاب يۇقىرىقى ئىككى كىتابنىڭ داۋامى بولۇپ، ئۆز ۋاقتىدا نەزەردىن چەتتە قالغان «ئاتالغۇ»لارنىڭ يەنىمۇ چوڭقۇر، بىرقەدەر ئەتراپلىق «ئىزاھات»ىدىن تەركىب تاپقان.

مۇندەرىجە

I دائىم ئۇچرايدىغان نام - ئاتالغۇلار

ئاتا- بوۋىلىرىمىزنىڭ قەدىمكى كالېندارچىلىقىدا ئاي- پەسىللەر،
كېچە - كۈندۈز ۋە سائەتلەرنىڭ بايانى…… 1
ئاتالىق …… 2
ئاچارى …… 2
ئاسانكى نايۇت …… 2
ئالتە بىلىم …… 2
ئالىپ ئاتالغۇسى توغرىسىدا …… 3
ئامىتائىيۇس …… 10
ئايخان…… 10
ئەرەب رەقىمىنىڭ كېلىپ چىقىشى …… 13
ئەستۇپ …… 15
ئەسلىي كۆكۆل …… 16
«ئەلمىساق» ئاتالغۇسىنىڭ كېلىش مەنبەسى…… 16
ئەنەتكەك…… 19
ئەھرەمەن …… 19
باراناس …… 20
بەش ئانتىراش …… 20
بەش ئەقىدە …… 21
بەلگە …… 21
بودى كۆكۆل …… 21

بۇدساتۋا 22
بورخان 22
بوز تەڭرى 22
بۇرساڭ 22
بىرنەچچە خىل ئوردا نامىلىرى توغرىسىدا 23
پوئېتىكا 24
پراتىكا بۇت 25
تابغاچ ئاتالمىسى 25
تابغاچ يۇداسى 25
تاش قورال دەۋرى 26
تامغا ۋە بۇيان 27
تەۋارىخى جاهان كۇشاي 28
تارىخۇل تەۋارىخ 29
تەزمىن 29
تەشبىهۇل ئىتىراف 29
تەززاد 30
توكسىن 31
تويىن 31
تۆت ماهاراج 31
تۆت بۇرخان 31
تۆت موهتاجلىق 32
جىن 32
چىنتامانى 32
خەمسە ۋە خەمسىچىلىك 32
دادخاھ 40
درماكشىمى 41
دارماچاكىر 42
ديان 43

دىئونۇس 43
رەھىل 43
زەھھاك 44
سادۇ 44
ساماتسو 45
سانسىر 45
سەرەتان 45
سەردابە 45
سەرمۇنشى 46
سەيد 46
سۇترا 46
سۇدۇر (سۇتۇر) 46
شارىر 46
شاستىر 47
شامان دىنى ئەقىدىسىدىكى تۆت رەڭ چۈشەنچىسى 47
شەببەرەك ئەييار 47
شەرھۇل ۋەقايى 47
شەھىدۇللا 47
شىرچاي 47
شىراۋاك 48
فەزا 48
قاتار 48
قارۇشتى يېزىقى 49
قاغان 49
قۋان 51
قۇرۇق 52
كاتتا تۆرە 52
كارساپان 52

كافۇر 53
كرېست ھەققىدە 53
كۆكئارت داۋىنى 55
كۆك بۆرە ۋە ئۇران 55
گۆشەنىش 61
مانتال 61
ماھابۇتى دەرىخى 62
ماھاپارى نىرۋان 62
ماھاساتۋا 62
ماھاكالپ 62
ماھايانا 63
ماھايانا، ھىنايانا 63
مەتلەئ 63
مەزەللەت 63
مەقامەت جەۋھىرى 64
مەقتەئ 64
مەنسىز 64
مەھمۇز 65
مەي - شاراب 65
موتىف ۋە ئۇنىڭ مەنە دائىرىسى 68
مۇئەسسە 72
مۇختەسەر ۋەقايى 73
مۇشەررەپ 73
مۆچەل ۋە مۆچەل يېشىنى ئاددىي ھېسابلاش 73
مىزان 74
مىفتاھۇل ئەدەب 74
نامو بۇت، نامو دراما، ناموساڭ؛ نامو بۇددايا، نامو دارمايا،
نامو ساڭگايا 74

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

نورۇز بايرىمى ۋە ئۇنىڭ پەيدا بولۇشى 75

نوم 85

نوم بەلگە 85

نوملايمەن 85

نىرۋانا 85

ھىرىس قىلىش 85

ئون پەرھىز 86

ئون تەرەپتىن 86

ئون تۈرلۈك پرامىت 86

ئۇپاسى، ئۇپاسانچ 87

ئۆچكەن - تىنچلانغان 87

ئۆچمەنلىك، نەپرەت قاتارلىق بەلگىلەر 87

ئۈچ ئەتئۆز 88

ئۈچ ئوغا 89

ئىپتىدائىي تەپەككۇر 89

ئىتا 90

ئىچاندىك 92

ئىسرا ۋە مىئراج 92

ئىستىقامەت 93

ئىككى هارۋا (ئىككى سال دېيىشكىمۇ بولىدۇ) 94

ئىللىنىزملىق مەدەنىيەت 94

ئىلمى فىقھە 94

ئىنانچ 94

ياكشا 94

يەلۋى 94

يەھۋە 95

يۇسەگۇ 95

يۈكسەك توغرا تۈيماق 95

II مەشھۇر جۇغراپىيىلىك نام - ئورۇنلار

«باغراش» نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى 97
بېھستۇن 100
«توخۇلا» دېگەن يۇرت نامىنىڭ كېلىپ چىقىشى 101
تۇيۇق 103
تۇمەن دەرياسى 106
چاڭچېڭ — سەددىچىن 106
سايرام كۆلى 107
كۇرۇڭ كۆل 111
مىڭئۆي 111
ئۇرۇمچىنىڭ يازلىق ۋاقتى 111

III تارىختىكى مەشھۇر شەھەر ۋە جايلار

ئاقسېپىل قەدىمىي شەھەر قەلئەسى 113
ئەجدىھا شەھىرى توغرىسىدا 118
بارچۇق 119
بۇيلۇق 121
بېشبالىق شەھىرى 121
تەتەراغى ئالتۇن تۇغ قاراخان شەھىرى خارابىسى ھەققىدە 130
دۇنياغا مەشھۇر موزېي شەھەر — خىۋە 132
راۋاق خارابىسى 142
سۇغۇن سامۇر شەھىرى 145
سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان مازىرى 148
شەرقىي پايتەخت — ئاقسېپىل شەھىرى 149

قارا قاش 152
قەدىمكى شەھەر — بىربالىقنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى 153
قەدىمكى بىر قىسىم دەريا ۋە يۇرت ناملىرى 154
قىزىل دەرياسىنىڭ نامى 155
«كېرىيە» دېگەن نامنىڭ مەنىسى ۋە كېلىپ چىقىشى 158
لوپنۇر كۆلى 164
ئوتتۇرا ئاسىيادىكى سافار خانلىقى 167
«ئۇدۇن» دېگەن نام توغرىسىدا 168
ئۇچتۇرپان 174
«يەكەن دەرياسى» نىڭ نامى 175

IV مەشھۇر شەخسلەر

ئابدۇرەھمان جامى 179
ئالتۇن ئوردا خانلىقى ۋە خاقانلىرى 182
ئەلچى ۋاڭ يەندې ۋە ئۇنىڭ «ساياھەتنامە» سى 192
ئەللامە ئالائىددىن مۇھەممەد 199
تابارى ۋە ئۇنىڭ «تارىخى ئەل تابارى» ناملىق ئەسىرى...... 199
جۇڭغار خانلىقىنىڭ خاقانلىرى 202
شائىر ۋە دۆلەت ئەربابى ھۈسەيىن بايقارا 212
«غەرىبى» تەخەللۇسلۇق شائىرلار 214
قۇرىغارخان ئانا قوشاقلىرى 220
مىرزا ھەيدەر كورەگان 223
ھىرىدوتوس ۋە ئۇنىڭ «تارىخ» ناملىق ئەسىرى............. 229
ئۇلۇغ مۇتەپەككۇر، شائىر ھۈۋەيدا.......................... 230

پايدىلانغان ماتېرىياللار 233

I دائىم ئۆچرايدىغان نام - ئاتالغۇلار

ئاتا- بوۋىلىرىمىزنىڭ قەدىمكى كالېندارچىلىقىدا ئاي- پەسىللەر، كېچە - كۈندۈز ۋە سائەتلەرنىڭ بايانى

1. ھەمەلدە: كۈن 12 سائەت، تۈنمۇ 12 سائەت بولىدۇ. سايە ئەسلىي تۆت يېرىم قەدەمدۇر.

2. سۈردا: كۈن 13 سائەت، تۈن 11 سائەت بولۇپ، سايە ئەسلىي ئىككى يېرىم قەدەمدۇر.

3. جۆزادا: كۈن 14 سائەت، تۈن 10 سائەت بولۇپ، سايە ئەسلىي ئىككى يېرىم قەدەم بولىدۇ.

4. سەرەتاندا: كۈن 15 سائەت، تۈن توققۇز سائەت، سايە ئەسلىي بىر يېرىم قەدەم بولىدۇ.

5. ئەسەدتە: كۈن 14 سائەت، تۈن 10 سائەت بولۇپ، سايە ئەسلىي ئىككى يېرىم قەدەم بولىدۇ.

6. سۈنبۈلەدە: كۈن 13 سائەت، تۈن 11 سائەت، سايە ئەسلىي ئۈچ يېرىم قەدەم بولىدۇ.

7. مىزاندا: كۈن 12 سائەت، تۈن ھەم 12 سائەتتۇر. سايە ئەسلىي تۆت يېرىم قەدەم بولىدۇ.

8. ئەقرەبتە: كۈن 11 سائەت، تۈن 13 سائەت بولۇپ، سايە ئەسلىي ئالتە يېرىم قەدەم بولىدۇ.

9. قەۋستە: كۈن 10 سائەت، تۈن 14 سائەتتۇر. سايە ئەسلىي توققۇز يېرىم قەدەم بولىدۇ.

10. جەددىدە: كۈن توققۇز سائەت، تۈن 15 سائەتتۇر. سايە ئەسلىي ئون يېرىم قەدەم بولىدۇ.

11. دەلۋىدە: كۈن 10 سائەت، تۈن 14 سائەت، سايە ئەسلىي سەككىز يېرىم قەدەم بولىدۇ.

12. ھۇتتا: كۈن 11 سائەت، تۈن 13 سائەتتۇر. سايە ئەسلىي ئالتە يېرىم قەدەم بولىدۇ.

ھەمەل، سۈر ئايلىرى 31 كۈندىن؛ جۇزا ئېيى 32 كۈن، سەرەتان، ئەسەد، سۈنبۈلە ئايلىرى 31 كۈندىن؛ مىزان، ئەقرەب ئايلىرى 30 كۈندىن؛ قەۋس، جەددى ئايلىرى 29 كۈندىن؛ دەلۋە، ھۇت ئايلىرى 30 كۈندىن بولىدۇ.

ئاتالىق

«ئاتالىق» ئاتا ئورنىدا تۇرغۇچى كىشى دېگەن مەنىدە بولۇپ، بۇ قەدىمكى زاماندا تۈرك، تاتار قوۋملىرىدا خانلارنىڭ يېنىدا مەسلىھەتچى سۈپىتىدە تۇرىدىغان ئەمەلدارلارنىڭ ئۇنۋانى ئىدى. بۇنىڭدىن باشقا، ۋەسىي، مۇرەببى (پەرۋىش قىلغۇچى)، مۇئەللىم دېگەن مەنىلەردىمۇ ئىستېمال قىلىنغان.

ئاچارى

بۇ ئاتالغۇ سانسكرىتچە [Acarya] دىن كەلگەن بولۇپ، «ئۇستاز»، «ھەزرەت» دېگەن مەنىنى بىلدۈرىدۇ.

ئاسانكى نايۇت

«ئاسانكى» سانسكرىت تىلىدىكى asamkhyeya (چەكسىز ۋاقىت) دېگەن سۆزدىن، «نايۇت» سانسكرىت تىلىدىكى nayuta (ھېسابسىز، سانسىز) دېگەن سۆزدىن كەلگەن. بۇ ئىككى سۆز مەنىداشلىق مۇناسىۋەتتە كېلىپ، «سانسىز ۋاقىت، ھېسابسىز دەۋر» دېگەن مەنىنى بېرىدۇ.

ئالتە بىلىم

بۇ بۇددا دىنى ئاتالغۇسى «18 ئالەم» دىكى ئالتە بىلىمنى كۆرسە-

تىدۇ. ئۇ كۆز بىلەن كۆرۈش بىلىمى، قۇلاق بىلەن ئاڭلاش بىلىمى، بۇرۇن بىلەن پۇراش بىلىمى، تىل بىلەن تېتىش بىلىمى، بەدەن بىلەن سېزىش بىلىمى، كۆڭۈل بىلەن ئۇقۇش بىلىمىدىن ئىبارەت.

ئالىپ ئاتالغۇسى توغرىسىدا

«ئالىپ» سۆزى قەدىمكى دەۋر قەھرىمانلىق داستانلىرىدا ناھايىتى كۆپ ئۇچرايدۇ. ئۇلۇغ ئالىم مەھمۇد قەشقەرى مەشھۇر يېگانىسى «دىۋانۇ لۇغەتىت تۈرك» تە قەدىمكى تۈركىي خەلقلەرنىڭ قەيسەر خاقانى ئافراسىياپنى «ئالىپ ئەرتۇڭا» دەپ ئاتىغان. مۇشۇ كىتابنىڭ 1- توم 59 - بېتىدە مۇنداق خاتىرىلەر بار: «ئالىپ — باتۇر، قەھرىمان. باتۇر يېغىدا بىلىنەر، ئالچاڭ جاڭجالدا.» شېئىردا مۇنداق كەلگەن:

ئالىپ ئەرتۇڭا ئۆلدىمۇ؟
ئىيسىز ئاژۇن قالدىمۇ؟
ئۆزلەك ئۆچىن ئالدىمۇ؟
ئەمدى يۈرەك يىرتىلۇر.

يەشمىسى: «خاقان ئافراسىياپ ئۆلدىمۇ؟ بۇۋاپا دۇنيا ئۇنىڭدىن قۇتۇلدىمۇ؟ پەلەك ئۇنىڭدىن ئۆچىنى ئالدىمۇ؟ ئەمدى ئۇنىڭ ئۈچۈن زامانغا نەپرەتلىنىپ، يۈرەكلەر پارە - پارەت بولماقتا.»

«پەلەك ئۆچىنى ئالغان»، «ئەمدى يۈرەك يىرتىلغان» دەرىجىگە بارغۇدەك مۇسىبەت ئېلىپ كەلگۈچى ئالىپ ئەرتۇڭا زادى كىم؟

ئۇلۇغ شائىر ئوبۇلقاسىم فىردەۋسى ئۆزىنىڭ غەزنەۋىيلەر سۇلتانى سۇبۇك تېكىننىڭ ئوغلى سۇلتان مەھمۇد غەزنەۋىي (مىلادىيە 997 — 1030 - يىللارغىچە تەختتە ئولتۇرغان) نىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە يازغان «شاھنامە» ناملىق داستانىدا ئافراسىياپنى «تۇران پادىشاھى» دەپ ئاتىغان. دوكتور ئەسئەت سۇلايمان «تارىم قوۋۇقى

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com